

erlanden,
armoniums).
de prijzen als aan
EN,
STOENBOSCH.
leen:
Geest,

III. Voor de
50.
RMSER, te Am-
AN HET LEVEN
NGEN GODS

ROERE,
n Amerika.
G VAN
ANSTEL.
van Broero.

teiten
Zending.
door
INMALEN.
van de Neder
ereeniging.

sterdam.
R.

n Eenigheid.
lijk gebruik.
lijke Religie,
dikanten
SCHLIVEN.

25 Ex. f 9.50
nd f 0.90.
stempelb. f 1.25.

verloft."

Prijs f 0.50.

erland.

Kunst.

RECTORAAT
EIT
1888.

m. Kerken

ave gerust. De
duizenden ver-
dienstoefening,
de hiërarchie,
bekende boven
hels gaf in het
ernstige ook in
ondersteuning
en. Deze kas
meer men de
illen schenken
heeren predi-
niet velen der
n eersten jaar
genooien een
van het eerste
kerken toe-
verreweg de

oot 16 à 20
nummer.
ort in de kas

ER,
ISER.

ERDAM.

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 18 Augustus 1889. N°. 608.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, inzenden en alles wat verder den inhoud
van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentien
aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag's namiddag te 12 ure worden ontvangen
kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementenprijs: f 2.00 aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke
nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentien: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van leedsgaven en Verlagen van Vereenigingen 10 Ct. per regel.

"Ik weet, o, Heere, dat bij den
mensch zijn weg niet is!"

Ik weet, o Heere! dat bij
den mensch zijn weg niet is;
het is niet bij eenen man, die
wandelt, dat hij zinen gang
richte.
(Jerem. 10: 23.)

Ieder mensch loopt van zijn wieg tot
aan zijn graf een weg af. De één korter,
de ander langer. Maar elk van ons door-
loopt een weg, dien we ons levenspad
noemen, en die voor ieder mensch weer
anders is.

Wonderlijk is het met dien weg.
Van den éénen kant toch staat het vast,
dat deze weg voor een iegelijk mensch
van eeuwigheid af bij God bepaald is, en
toch verkeerden wij van den anderen kant
gestadig onder den indruk, alsof we van
stap tot stap dien weg zelf moesten
kiezen; en als stond het elk oogenblik
aan onze eigen beslissing, om bij den eersten
tweespiong den besten links of rechts te
gaan.

Vooraf bij de groote gebeurtenissen in
ons leven springt dit sterk in het oog.

Wat hing er niet aan de keuze van ons
beroep. We zijn nu eenmaal geworden wat
we zijn; maar hoe licht hadden we niet
een andere keuze kunnen doen. En als
eens op de vraag: "Wat zal ik worden?"
onzerzijds een ander antwoord gevolgd
ware, hoe heel anders zou niet onze op-
leiding, hoe heel anders onze vorming en
ontwikkeling, hoe heel anders onze omge-
ving en onze toekomst zijn geworden.
Iamers we zouden een heel andere positie
hebben in de maatschappij.

Wat hing er voor wie gehuwd is, niet
aan die ééne levenskeuze! En als in dat
beslissend oogenblik de vraag eens op onze
lippen ware teruggebleven, of het jawoord
door ons ware teruggehouden, hoe heel
anders zou de loop onzes levens niet zijn
geweesen en hoe geheel anders zouden we
in de wereld niet gestaan hebben?

Bovenal, hoeveel meer hing nog niet
aan die nog teederder liefdeskeuze van ons
hart, toen we in de ure der beslissing ten
leste voor Jezus en zijn volk kozen, en
daarom braken met de wereld, die tegen
Jezus zich verzet. Ook die keuze is ten
slotte misschien in één enkele seconde tot
stand gekomen. En toch hoe in den grond
anders zou ons verder levensverloop niet
geweesen zijn, zoo we in die ure der minne
ons tegen den Heere hadden verhard.

En nu: dit alles heeft onzen weg bepaald.
Met name die groote, invloedrijke ge-
beurtenissen hebben de richting aangegeven,
waarin de weg van ons leven loopen zou.
En al mogen de kleinere gebeurtenissen
op ons minder indruk hebben gemaakt en
ook in de herinnering minder bij ons mee-
spreken, toch is er elken dag van ons leven
door ons gekozen en beslist, en is de zon
nimmer voor ons ondergegaan, of ook op
dien dag hadden we weer een stuk van
onzen levensweg afgemeten.

Onze weg teekent zich in het leven,
gelijk het pad van den wandelaar op het
eenszaam sneeuwveld op Gods bergen.
In die nimmer smeltende sneeuw loopt

geen pad. Vlak en gaaf strekt het einde-
loos sneeuwveld zich voor zijn voeten uit.
Maar bij elken stap dien hij in die rulle
sneeuw zet, wordt in die sneeuw zijn voet-
stap afgedrukt; en, als hij hooger opge-
klommen dan op dat sneeuwveld terugziet,
ontdekt hij in die sneeuw een lang en
kronkelend spoor, dat er voer voor voet
door hem werd ingedrukt; en dat lange
spoor dat is zijn weg over de sneeuwvlakte
geweesen.

En zoo nu ook maken we zelf onzen
weg in het leven. Bij elke schrede, die we
verder komen, drukt telkens onze voet zijn
stap in de velden des levens af. Het is
overal merkbaar, waar we geweest zijn.
Onze gang teekent zich, en onder al onze
voetstappen is er niet één, die er niet aan
mechielp, om dien weg onzes levens af te
bakenen.

Alleen maar, van te voren weten we
dat niet.
Zoolang de voet nog niet in de sneeuw
is ingedrukt, is het spoor nog niet getee-
kend. En zoo ook, zoolang het bij ons in
ons leven nog niet tot beslissing kwam, is
de weg onzes levens nog niet aangeduid.

Voor zoover we dien weg kennen, ligt
hij altoos achter ons en is hij afgevoelen.
En voor zoover die weg nog afgevoelen
moet worden, zien we hem niet en kennen
we hem niet.

Tot op het oogenblik, dat de voet wordt
neergezet, blijft onze eigen levensweg ons
een geheimnis.

Uit dit geheimzinnige en onbekende
komt dan de overmoed.

Ben ik het, die zelf door het neerzetten
van mijn voet, mijn weg bepaal en de
richting ervan vaststel, wat heb ik dan
anders te doen dan ernstig te willen, hel-
der mijn toekomst in te denken, en op
het gegeven oogenblik moedig te durven?

Dit prikkelt.
Hoe meer geestkracht ik weet te ver-
zamelen, met hoe vaster gang ik voort-
schrijd, des te zekerder ben ik, dat ik mijn
toekomst in mijn hand heb.

En zoo beeldt dan de moedige jongeling,
zoo beeldt de sterke man zich in, dat hij
zelf zijn eigen toekomst schept, en naar
mate hij te stouter durft en waagt, zich
die toekomst ook te schooner verzeke-
ren zal.

En wat is hier tegen in te brengen?
Toch niet, dat we zelve niet aan onze
toekomst medewerken, want nog eens, geen
schrede van onzen weg wordt zichtbaar,
eer onze voet is neergezet, en dat neerzet-
ten van uw voet, waardoor het spoor van
den weg geteekend wordt, dat doet niet
een ander, maar dat doet gij.

Heil in slapheid is er dus niet.

De besluiteloze, die zonder zelf te weten
waarom, zijn voet meer neergelidjen laat,
dan dat hij dien neerzet, eindigt toch even-
zeer met zijn voet op de vlakte te drukken,
en ook zijn spoor teekent zich eveneens.

Er is aan dat zelf tekenen van het
spoor van uw weg geen ontkomen.
Ge zijt en blijft nu eenmaal op elk punt
van dien weg verantwoordelijk voor de
plek waar uw voet neerkomt.

En niet de gedachteeloze, de willloze,
de besluiteloze, die, op goed geluk af, zijn
voet sullen laat; maar de man die denkt
en wil en koos en vastberaden zijn spoor

teekende, heeft bij God en menschen ge-
nade.

Nooit vindt ge bij Jezus onzekerheid
of slappe weifeling, maar altoos vastberaden
moed in het voortgaan. De Godsmannen in
het oud Verbond zouden geen helden des
geloofs zijn geweest, zoo ze niet door geest-
kracht en mannenmoed hadden uitgeblon-
ken. De heilige apostelen doen nimmer
besluiteloos om; maar loopen hun loop met
vasten gang. En ook wie na hen, ook in
de dagen der Hervorming, Gods kerke
gestrekt hebben, toonen van wat naar be-
sluiteloosheid en onvastheid van wil zweemt
het tegenbeeld.

Neer, de oplossing van het raadsel ligt
alleen in wat het geloof u predikt, dat uw
weg wel door uw eigen voetstap, dien gij
zelf zet, wordt afgeteekend, maar dat het
besteek, het plan, waarnaar gij dien weg
zoudt afteekenen, van eeuwigheid voorge-
teekend ligt in Gods raad.

Als ge een huis zult bouwen, moet er
steen op steen gelegd, en slechts voor zoover
de muren omhoog zijn, wordt uw bouw
openbaar. Maar achter dat bouwen lag een
besteek, en in dat besteek was bepaald, hoe
op elk punt van de lijn, in de lengte en
in de breedte, in de diepte en in de
hoogte, uw muur loopen zou.

En zoo nu ook is het met uw levensweg.
Die weg komt er niet en wordt niet
openbaar dan door uw voetstap; maar het
indrukken van dien voetstap gaat naar het-
geen God in zijn raad over u bepaald had.

Slechts met dit verschil, en hierin ligt
al de mogelijkheid, dat de bouwlieden aan
den muur bouwen naar de lijn, die het
besteek hun aangeeft; en dat gij uw weg
te loopen hebt, zonder het besteek, dat voor
uw leven in Gods raad ligt, te kennen.

Zijt ge nu niet vroom, dan stoort ge u
aan dat besteek niet. U is het dan om het
even, wat door God over u bepaald is.
Gij hebt toch immers zelf uw weg te loopen.
En het einde is, dat ge zonder het te
willen of te bedoelen, toch geen anderen
weg gaat noch kunt gaan, dan God over u
bepaald had.

Maar zoo is de knecht des Heeren niet.
Hij overdenkt zijnen weg voor Gods
aangezicht. Hem is het bij elken voetstap
op zijn levensweg de groote vraag, waar
de Heere wil, dat hij zijn voetstap op den
weg in zal drukken.

En daarom is zijns niet maar het heldere
indrukken, en het vastberaden willen en
het moedig durven, maar ook en bovenal
het gestadig in den gebede gaan.

In den gebede.

Niet om een bijzondere openbaring af
te dwingen, die toch niet komt.

Maar wel om de stille gemeenschap met
zijn God te erlangen.

Eerst als hij zijn weg met zijn God kan
wandelen, dan loopt zijn weg veilig.

KUYPER.

Officiële berichten uit de Ned.
Geref. kerken.

HILJAARD, 5 Aug. Sinds 24 Juni onder
hartelijken dank kon ontvangen:
Van N. N. te D. f 1; uit Gouda f 1; van
een vriendenkring te H. f 5; gecoll. te Schie-
dam f 1; van G. N. H. te H. f 2; gecoll. te

Amsterdam f 2.5; van J. W. v. E. te L. f 5.75;
gecoll. te Amsterdam f 21.75; van L. G. W.
te A. f 3.75; van J. A. te A. f 2.50; T. A.
v. d. S. te B. f 1.95; O. P. te L. f 2; W. V.
te D. f 0.44; J. O. te A. f 1.50; door
den heer v. B. C. te Utrecht f 29.30; gecoll.
te Reeuwijk f 0.35; te Arnhem 1/4 collecte
f 25; van H. J. J. te W. f 2.50; door P. B.
te K. f 2; van mej. M. C. O. te N. f 2.50;
door A. J. v. M. te O. f 1; H. J. v. E.
f 1.75; W. d. B. te G. f 1; M. J. B. te A.
f 2.50; L. G. W. te A. f 0.75; gecoll. te Gouda
f 1.85; te Engewierum f 0.50; N. N. te N. f 20.
Uit 's Hage van F. B. f 1; gecoll. samen
f 14.75; gecoll. te Dordt samen f 2.25; te
Zwijndrecht f 2.50; door den heer V. van
eenige vrienden te 's Hage f 7; V. te 's Hage
f 1.50; Jonkv. D. v. V. f 1; uit de bussen
voor de noodlijdende kerken f 80.45; gecoll.
te Amsterdam f 2; te Delft f 6.75; door Ds.
van Kasteel f 25. De Heere heeft ons zeer
vertoost door deze gaven; maar gered zijn we
nog niet. Driester kwam de vijand op ons
aan en onder de leuze: "Uw geld of proces-
sen!" eischt hij nog f 2500. Wat zal de arme
gemeente bij den ongunstigen afloop der pro-
cessen doen? De Heere zal het voorzien.
Tot hiertoe heeft de Heere geholpen. Ook
door u, waarde lezer?

D. J. B. WIJERS.

Dienaar des Woords.

In eene z. dezer gehouden algemeene ver-
gadering van de bij de Ned. Ned. Geref. kerk
te Winterswijk zich aangesloten hebbende mans-
leden is het besluit genomen, om maatregelen
te nemen tot het bouwen van een eigen kerk-
gebouw, nadat herhaalde onderhandelingen,
om tot combinatie met de Chr. Gereformeerden
te komen, zijn afgestuit op "hindernissen".
Ten vervolge op dit besluit is in eene nadere
vergadering van 12 dezer bepaald, om eene
vereeniging: de Kerkelijke Kas op te richten,
terwijl in dezelfde vergadering, tot voorberei-
ding van het aansluitende "roepingswerk", met
eenparige stemmen is besloten, om "roeping-
van beroep aan te bieden aan den Welc. w.
Zeergel. Heer Dr. H. Franssen, rustend predikant
te Utrecht.

Namen der kerkeraad voornoemd,
J. M. STROOS, voorzitter.
Winterswijk, 13 Aug. 1889.

Buitenland.

Italië. Speelwoede in Napels.
De stad Napels wordt tegenwoordig zeer uit-
gebreid; men bouwt er tegenwoordig, en steeds
is een van de eerste winkels, die erin ge-
opend worden, een Bouteille, d. i. een huis
waarin een kantoor met twee beampten en waar-
heen de menschen hunne spaarpenningen kun-
nen brengen, in de hoop, dat het lot hen gunstig
zijn zal. Gelijk men in het Noorden aan den
drank kan verslaafd zijn, zoo is men het in
Italië aan het spel, en evenals ook in Neder-
land de sterke drank velen tot verderf is, zoo
is ook de loterij in Italië oorzaak van den
maatschappijken en zedelijken ondergang van
velen. Ja, de speelwoede verwoest daar schier
nog meer dan in Noordelijke landen de drank-
duivel. Immers schamen de menschen zich hier
soms nog, om openlijk een herberg in te gaan
en is het een schande en ook strafbaar voor
de wet, om dronken langs de straat te loopen;
ginds ziet geen mensch er iets in, om naar het
loterijgebouw te gaan; equipages houden er
voor stil, en schoenpoetsers gaan er binnen;
officiërs en bedelaars verdringen zich te gelijk,
om een lot machtig te worden. Men zoekt zich
wij te maken, dat men door te spelen een
vaderlandslievend werk doet, want de staats-
kas wordt er door gestoofd. Toch roepen zij

ijverig hun Madonna (de Moeder des Heeren)
of hun huisheilige aan, opdat het geliefde va-
derland hun een groote som zou moeten uit-
betalen.

De loterijziekte heeft ook, evenals de koorts,
een tijd, waarin zij haar hoogtepunt bereikt.
Zoo is het nog onlangs in Napels geweest. In
het midden van Juli viert men er het feest
van de Madonna de Carmine. Het sprookje
zegt, dat dit zwarte beeld van de maagd Maria
afkomstig is van den berg Karmel, en dat het
door de goede zorg van afstammelingen van
den profet Elia, die daar de orde van de
Karmelieten gesticht hebben, naar Napels is
overgebracht. Men bidt tot de Madonna voor
haar beeld neergekield meer dan men tot
God roept.

Het feest, dat elk jaar voor de Carmine ge-
vierd wordt, is zeker weinig stichtelijk. Illumi-
natie, vuurwerk, festijnen, waarbij de tintelende
wijn een groote rol speelt, dit is bij dit feest
sohering en inslag, en het einde is gewoonlijk
dat er messen getrokken en revolvers te voor-
schijn gehaald worden. Men vraagt zich zelve
den volgende dag af, of de Madonna wel
tevreden zijn zal, of de lampions schitterend
zijn geweest, of de voetzoekers voldoende ge-
klapt hebben, enz. Want van dat feest hangt
zooveel af, waarin jongedochters en vrouwen
belang stellen. Maar om goed het feest te kun-
nen vieren, heeft men geld noodig. Waar dit
van daan te halen? Van de loterij. Dan gaat
men de Madonna bidden: "zeg ons het num-
mer, en wij zullen u een schoon feest berei-
den." Er worden wat rozenkransen geboden en
missen gedaan, om het nummer te weten, waarop
de prijs vallen zal.

Dit jaar werd het gerucht verbreid, dat aan
een oud *assultio*, Gianone genaamd, het num-
mer was geopenbaard. De assistito is een
soort bedrieger, die beweert, dat hij met de
geesten in betrekking staat en die munt weet te
slaan uit het bijgeloof des volks. Gianone heeft
in het uitoefenen van zijn bedrijf zeker succes
gehad; maar ook zijn hem zijn streken wel
te huis gebracht; hij oefent daarom zijn beroep
slechts nu en dan uit en wel ten bate van
zijn vrienden. Wanneer iemand verdacht wordt,
het geluksnummer te weten, dan moet hij het
zeggen, of hij heeft geen leven meer. Eene
groote menigte beleeft zijn huis, volgt hem,
waarheen hij ook gaat. Gianone, die zijn volk
kent, heeft daarom aan de eerste vragers maar
aanstands geantwoord, dat 57 het nummer van
de Madonna was. Miljoenen werden nu op
dit nummer gezet. Men verdrog zich voor de
bancolletto, om maar geld op No. 57 te wagen.
Hij die geen geld had, ging naar de bank van
leening en verpandde daar soms de noodzak-
lijkste dingen, o. a. zijn beddegoed, ja het ge-
beurde dat eene bruid haar bruidsleide weg-
bracht, om er eenig geld op te krijgen, ten
einde ook een lot te kunnen nemen. Men
hoorde overal spreken over No. 57. Indien dit
nummer uit de bus kwam, zou de staat een
10 miljoen francs moeten uitbetalen. Daarom
kwam er bevel uit Rome, om verder het spel
op No. 57 te verbieden, welk rechte regeer-
ing zich heeft voorberehouden. Groot was bij
velen de teleurstelling, doch bedriegers wisten
er weder munt uit te slaan, door de nummers
5 en 7 te koop en er dan een 7 of een 5
bij te voegen.

In een oud paleis te Napels is het hoofd-
bureau van de loterij. Elken Zaterdag kan men
daar een groote menigte verzameld vinden, om
te vernemen op welke nummers prijzen zijn
gevalen. Enige weken geleden moest de politie
voorzorgsmaatregelen nemen, om oploopen,
enz. te voorkomen; Gianone en zijn gezin
werden in veiligheid gebracht, want als 57
niet uit de bus kwam, zou het kwaad met hem
afloopen; zijn gesloten huisje werd door een
sterke politiemacht bewaakt.

Naarmate het oogenblik der trekking naderde,
werd de menigte voor het loterijgebouw groo-
ter; brandend heet was het, en dan te staan

Ettelijke gronden der Christelijke religie.

Mr. H. BENNING en JAC. KOELMAN.

(Voordr. door Jac. Koelman.)

II.

Hebt gij strijd en twijfeling en arbeid gij, om tot die
verzekerdheid te geraken, zonder uwe ziel rust te geven,
vóór dat gij op vaste schriftuurlijke gronden, die de profet
van Gods oordeel kunnen doorstaan, u deze groote din-
gen kunt verzekeren? De Heere geve, dat het zoo zij;
maar indien het tegendeel waarachtig is en gij zijt vrees-
delingen in de bevindingen omtrent deze dingen, zoo
oordeelt zelf, of het den Heere welbehagelijk zal zijn,
indien gij ooit deze heestelijke bediening komt te aanvaar-
den. Nu moet ik u zeggen; en gij zult het ondervinden
en erkennen, zoo gij er op letten wilt, dat het alleszins
blijkelijk is, dat de groote menigte der studenten, zelfs
in de theologie, los en onheilich van hart en leven zijn,
afkeerig, vijandig, haatdragende tegen de ware heilichheid
en geestelijkheid, en de eerste tegende gronden van de
oprechte godsdienstheid en christelijkheid missende. Zoo
verdriven zijn de tijden, dat de ongeregelde, onge-
bondenheid, profaniteit en woestheid des genoefts open-
baar is in de meesten, zoodat niet één sprankel van ge-

nade en geestelijk leven in hunne omgeving zich op-
doet. Men staat naar eenige speculatieve kennis van
talen en disputen en waarheden in de natuur en de
Schriftuur; maar niets minder behartigt men dan God
in Christus te kennen, te beminnen en te dienen. Scheve
en vleeschelijke oogmerken heeft men in zijne studien.
Men zoekt de hoogachting van geleerdheid, eer en ach-
ting, profijt en vermaak; niet, dat men Gods eer mocht
bevorderen en Hem welbehagelijk dienen, zijn hart en
leven mocht zuiveren, en de heilichheid in beide hebben
en vertoonen, en zoo Gods koninkrijk voortzetten in
zichzelven en anderen, en komen tot het dadelijk
en eeuwig gericht en liefde van den volmaakt geluk-
zaligen en gelukzaligmakenden God. Zullen deze lieden
gezanten zijn van den groeten Koning tot het volk, om
de genadevindingen te brengen, en de zielen te lokken
naar Christus, en om haar te bestieren op den weg ten
leven? Gewis zij zullen zichzelf en de gemeente ver-
derven. Zij zullen pesten en zielenmoordenaars zijn, zij
zullen veler zielebloed op zich halen en zoo de diepste
plaats in de hel krijgen, wanneer zij ooit komen tot de
bediening, zoo ongeschikt, vleeschelijk en onheilich als zij
zijn. Dit is de oorzaak, waarom het zoo droefv. staat
in de kerk van Nederland. Jongelingen zijn tot het leeraars-
ambt verhoogd, die van den Heere niet geleerd waren,
hoewel zij godgeleerden wilden genoemd zijn vanwege
eene gedaante van kennis in de wet. Losse gezellen,
die op de hogescholen zichzelf en elkander hadden
bedorven en verijdel, en die, zullende proponenten wor-
den, den huichelaar hebben gespeeld, om een haren
mantel te ontvangen en te profiteren. De professoren
hebben meestal geen acht genomen op de studenten, om
hen tot de inwendige godzaligheid en heilichheid aan te
zetten, alsof het hun genoeg ware, als zij hun eenige

kennis zoo in de filosofie als in de talen en theologie
mededeelen, al waren zij inderdaad atheïstisch (godloos-
chennaars) en verwoest van gemoed, niet kennende door
ondervinding de wijze van dien God, wiens dienaars zij
zouden zijn in zijn huis. De ellendige jonkheid is met
letterkennis, dat is inderdaad met drek en draf gespij-
zigt, inplaats van dat hun de woorden des levens, als
het merg en de wijnen, die gezuiverd zijn, op eene
geestelijke en teedere wijze zouden zijn toegediend (ik
spreek niet van alle, de Heere zij gedankt, daar zijn
er nog eenige, zoo professoren als studenten, die den
Heere in het oog en zijne genade in het hart hebben).
Helaas, waarde jongelingen! des Heeren toorn is zeer
ontstoken tegen deze kerk, en tegen hare wachtende leeraars
vanwege al de guwelen, die daarin gevonden worden.
En zien wij op de scholen en akademien, onze ziel moet
schrikken en beven. Wat zal er nog eindelijk van wor-
den? Het schijnt, dat de Heere tot verterens toe op
ons zal nederkomen. Want elk gaat zijns weegs, gelijk
voor dezen; men keert zich niet af van de snoothed
zijns weegs, noch leeraars, noch volk. De plagen hebben
niet ten goede gewerkt. Nu zien de oogen der trouwen
(die zuchten over de guwelen des lands), of de Heere
zich op de akademien niet eenige heerlijke instrumenten
bereidt, die tot den strijd des Heeren haast mochten
komen en eene goede roering bewerken onder dit zorge-
looze volk. Maar helaas, van dien kant doet zich geen
goed op. De fonteynen zijn verdroven en vergiftigd; de
kweekhoven zijn verwilderd; de jonkheid is verbaasterd!
Niet alleen worden zij van hunne ouders zoo vleeschelijk
en onheilich naar de hogescholen gezonden; maar zij
worden daar nog meer en meer door elkander verpest
en verankerd. De oprechte vroombheid is bij hen niet,
ja zij is gehaat, bespot en veracht. Wat zullen wij hietoe

zeggen? O, mocht mijn raad en waarschuwing tot uwe
ooren ingaan! Boven alle dingen, en in de eerste plaats
bid ik u, vernedert u en zoekt verzoening. De Heere
wacht, om u genadig te zijn. Kust den zoon en legt u
aan zijne voeten en smeekt, dat Hij u heilige en schikke
tot zijnen dienst. Is er een groot en heerlijk werk te
doen in onze dagen; gelukkig, die de Heere zal ver-
waardigen. Hem in deze te dienen. Gij zijt niet in
staat, om dit werk te doen; maar, zoo gij volvaardig zijt,
om u in zijne hand over te geven, opdat Hij u fatsoene-
re en toestelle. Hij zal uwen mond maken als een scherp
zwaard, en zal u stellen tot eenen zuiveren pijl; Hij zal u
zenden tegen dit volk (doch ik hoop hun ten goede)
en tegen vele hunner leeraars. Zij zullen tegen u strijden;
maar tegen u niet vermogen, want de Heere zal met u
zijn, om u te helpen. Gij kunt nog niet spreken,
want gij zijt jong; maar Hij zelf zal u stellen tot ijeren
pilaren en koperen muren en zal met uwen mond zijn.
Geef u dan over, ja uw geheele ziel en lichaam en
treedt met hem in een vast verbond, en een verbond van
vrede en genade en zegt dan: "Ziet hier ben ik, reinig
mij, leer Gij mij, open mij de ooren en het hart, ik zal
niet wederspanning zijn, ik zal niet achterwaarts wijken.
Geef mij de tong der geleerden, opdat ik weet met den
vermoede een woord te rechter tijd te spreken. Welk
mij elken morgen, wek mij de ooren, dat ik hoore gelijk
die geleerd worden, en zend mij dan met dit eeuwig
Evangelie, om het te dragen tot het volk. Zie, hier ben
ik, uw knecht! Verstoot mij niet, hoewel ik smood en
gering ben, neem mij aan, om des Gezalfden wil!"

DE GAAY FORTMAN.